

Vlada FBiH utvrdila interes u željezničkom saobraćaju

Prevoz robe i
putnika
I/IX 2014. godine

Regionalna
konferencija u
Makedoniji

Turistički voz
Bihać - Martin Brod
od aprila 2015.

Federalna vlada utvrdila interes u željezničkom saobraćaju: Povećati broj vožnji vozova

Federalna vlada donijela je na sjednici održanoj 13.11.2014. godine u Sarajevu, Odluku kojom se utvrđuje interes Federacije BiH za obavljanje usluga željezničkog, putničkog i kombinovanog saobraćaja Željeznica Federacije Bosne i Hercegovine.

Kada je riječ o željezničkom putničkom saobraćaju, utvrđen je interes za pravce Sarajevo - Zagreb - Sarajevo na relaciji Sarajevo - Maglaj, Čapljina - Sarajevo - Čapljina, Sarajevo - Čapljina - Sarajevo i Doboј - Sarajevo - Doboј.

Za željeznički kombinovani saobraćaj utvrđen je interes za relacije Doboј - Čapljina granica, Brčko granica - Čapljina granica, Semizovac - Čapljina granica, Sarajevo Teretna - Čapljina granica, Alipašin most - Čapljina granica, Maglaj - Čapljina granica, Čapljina granica - Lukavac i Kreka - Brčko granica.

Razlog za donošenje Odluke je potreba da se provede zakonska odredba po kojoj Federacija BiH sufinansira obavljanje usluga željezničkog putničkog i kombinovanog saobraćaja po prethodno iskazanom interesu i za tako iskazan interes Federalno ministarstvo prometa i komunikacija zaključuje godišnji ugovor sa ŽFBiH.

Linije koje su utvrđene u Odluci usaglašene su sa Ministarstvom prometa i veza RS i objavljene u Redu vožnje 2013/14. godine.

Osnove za ovakvu odluku su pospješivanje razvoja željezničkog putničkog saobraćaja koji ima više pozitivnih reflek

sija na promet u Federaciji BiH, od kojih se posebno ističu manja upotreba cesta, smanjenje emisije izduvnih plinova, podizanje ekološke svijesti građana i veća sigurnost u saobraćaju.

Također, na sjednici Vlade FBiH, data je saglasnost za usvajanje Plana sredstava za finansiranje željezničke infrastrukture za razdoblje 2014 - 2018. godine, koji će biti dostavljen Parlamentu FBiH na usvajanje.

Prema Planu, broj putničkih vožnji u FBiH treba da, s 22.630 u ovoj, poraste na 36.500 u 2018. godini. Kod teretnih vozova je, u istom razdoblju, riječ o povećanju s 32.715 na 38.272.

NASTAVAK SARADNJE

Zajednički nastup ŽFBiH, Arcelor Mittala, Luke Ploče i HŽ Cargo na tržištu

Željeznice FBiH bile su domaćin dvodnevnoг radnog sastanka 16. i 17. 09.2014. godine u Sarajevu na kome su učestvovali predstavnici Arcelor Mittala-Zenica, Luke Ploče i HŽ-Cargo. Tema sastanaka bila je osposobljavanje transportnih, mobilnih i infrastrukturnih željezničkih kapaciteta povodom najave Arcelor Mittala da će povećati svoju proizvodnju za 25 % do 2016. godine, odnosno sa sadašnjih 750.000 na jedan milion tona roba.

Tim povodom predsjednik Uprave ŽFBiH Nijaz Pužić rekao je da je svaka tona robe dobro došla i da će se Željeznice FBiH maksimalno potruditi da svim svojim kapacitetima odgovore na zahtjeve Arcelor Mittala za povećanjem prevoza.

Predstavnici Luke Ploče istakli su, između ostalog, da je nužno da se carinske procedure maksimalno pojednostave radi što bržeg protoka roba.

Dogovoren je zajednički nastup ŽFBiH, HŽ Cargo i Luke Ploče u cilju stvaranja pretpostavki da se stvore novi poslovni aranžmani i pospješiti konkurentnost na zajedničkom tržištu.

JAVNE NABAVKE

ŽFBiH potpisale ugovore u vrijednosti od 785 hiljada KM

Željeznice Federacije BiH na čelu sa predsjednikom Uprave mr.sci. Nijazom Pužićem potpisale su 03.12.2014. godine ugovore o javnoj nabavci roba sa šest firmi od kojih su četiri domaće. Ukupna vrijednost ugovora iznosi cca 785 hiljada KM, a potpisani su sa firmama MINEL GENERAL ELECTRIC d.o.o. Beograd, METALKA TRADE d.o.o. Sarajevo, ELEKTROREMONT d.d. Banovići, SMAL KOMERC d.o.o. Sarajevo, ZAGREB SIGNAL d.o.o. i FINING d.o.o. Gračanica.

Sklopljeni ugovori odnose se na nabavku rezervnih dijelova za opravku lokomotiva serije 441 i E 52 500, nabavku gumeno metalnih elemenata za održavanje šinskih vozila, pružanje usluga revizije vučnih motora, glavnih transformatora, glavnih generatora, glavne prigušnice i Arno pretvarača na šinskim vučnim sredstvima, nabavku mazivne masti za šinska vozila, kao i maziva, ulja i srodnih industrijskih proizvoda, nabavku rezervnih dijelova za putni prelaz tipa BOMBARDIER, te nabavku kрана za radionicu u Čapljini nosivosti 20 tona i radionicu u Zenici nosivosti 25 tona.

Za sve ugovore provedeni su postupci javne nabavke, a njihova realizacija omogućit će Željeznicama FBiH nastavak tehnoloških procesa, odnosno, redovno i sigurno snabdijevanje bh. privrednih subjekata i društva u cjelini.

Prevoz robe i putnika u prvih devet mjeseci 2014. godine

Željeznice FBiH prevezle su u prvih devet mjeseci 2014. godine 6.424.806 tona robe, što je za 1 % manje u odnosu na Plan i za 6% više u odnosu na isti period prošle godine. Ostvareno je 667.282.138 NTKM, što je za 11% više u odnosu na Plan i za 11 % više u odnosu na isti period prošle godine.

Potrebno je napomenuti da su navedeni rezultati ostvareni i pored elementarnih nepogoda koje su u maju zadesile BiH i cijeli region. Zbog teško oštećene željezničke infrastrukture, u maju je došlo do pada prevoza za 200.000 tona ili za 27 % u odnosu na planirano, a u junu je prevoz smanjen za 90.000 tona ili za 11 %. Tokom avgustovskih poplava prevoz je smanjen za cca 30.000 tona ili za 4%.

Također, zbog velikih oštećenja na pruzi Banja Luka-Prijedor, odnosno, između stanica Potkozarje-Piskavica u Republici Srpskoj, prevoz rude iz Omarske za Željezaru Zenica bio je onemogućen željezničkim saobraćajem prethodnih mjesec dana, što je neprevezanih cca 200.000 tona. Nakon otklanjanja pomenutog oštećenja, pruga je 27.10.2014. godine ponovo puštena u saobraćaj.

U prvih devet mjeseci 2014. godine prevezeno je 269.131 putnik, što je za 14,5 % manje u odnosu na isti period prošle godine i 22 % manje u odnosu na Plan. Ostvareno je 17.136.059 PKM, što je za 10,5 % manje u odnosu na prvih devet mjeseci 2013. godine i za 18,6% manje u odnosu na Plan..

Navedeno smanjenje broja prevezenih putnika i ostvarenih PKM u odnosu na isti period prošle godine prouzrokovano je, prvenstveno prekidom saobraćaja usljed elementarnih nepogoda koje su se dogodile u pomenutom periodu, a potom i ukidanjem međunarodnih putničkih vozova Sarajevo-Ploče-Sarajevo.

AKTUELNO

Sudbina radnika Gredelja još uvijek neizvjesna

Dana, 05.11.2014. godine u 13 sati, u Sarajevu je održan sastanak predstavnika TŽV Gredelj iz Zagreba koji je predvodio stečajni upravitelj Pero Hrkač i članova Uprave ŽFBiH na čelu sa predsjednikom Uprave-generalnim direktorom, Nijazom Pužićem. Razgovarano je o modalitetima rješenja problema radnika Gredelja iz Dobošnice. Konkretni dogovor nije postignut zato što predstavnici TŽV Gredelja iz Zagreba, kao većinski vlasnik, nisu iznijeli konkretni prijedlog o sudbini svoje firme i rješenje za radnike iz Dobošnice.

ŽFBiH je i ranije iskazala spremnost da pomogne radnicima Gredelja iz Dobošnice, na način da do njih 30 uposli prema Ugovoru o djelu. Nažalost, ŽFBiH nemaju mehanizme niti kapacitet da samostalno riješe ovu složenu ekonomsku i pravnu problematiku. No, ukoliko bude opravdan ekonomski interes za ŽFBiH, Uprava će svaki konkretni prijedlog izanalizirati i donijeti svoj konačan stav. Dakle, ŽFBiH će i dalje aktivno učestvovati u cilju iznalaženja kvalitetnog rješenja za ovaj problem.

Uz saglasnost Vlade FBiH i sindikata primljeno 28 radnika

U JP Željeznice Federacije BiH od oktobra ove godine u stalni radni odnos primljeno je 28 bivših uposlenika preduzeća „Olimpik turs“.

Saglasnost za prijem novih uposlenika u stalni radni odnos u ŽFBiH potpisana je 04. septembra 2014. godine od strane Ministarstva prometa i komunikacija Federacije BiH.

Osim Osnivača JP Željeznica Federacije BiH, saglasnost su dali i sindikati koji djeluju unutar preduzeća.

Novi Red vožnje ŽFBiH za 2014/2015. godinu stupio je na snagu u nedjelju 14.12. 2014. godine od 00.01 sati. U novom Redu vožnje nema značajnih izmjena osim što su vozovi povezali Doboju i Čapljinu preko Sarajeva.

PP Bihać

Turistički voz Bihać - Martin Brod od aprila 2015.

Predstavnici Nacionalnog parka Una, Željeznica Federacije BiH, Grada Bihaća i Federalnog ministarstva prometa i komunikacija potpisat će sporazum o uspostavi željezničkog saobraćaja za promociju turističkih potencijala, odnosno, uvođenju stalnog turističkog voza Bihać – Martin Brod, dogovoreno je na sastanku održanom u oktobru ove godine u prostorijama Poslovno-prometnoga područja ŽFBiH u Bihaću.

– Veoma je bitno da smo zaključili kako će biti potpisan sporazum između JP ŽFBiH, Nacionalnog parka Una, Grada Bihaća i Federalnog ministarstva prometa i komunikacija čime bi definirali našu namjeru i želju za zajedničkim kreiranjem ovoga turističkog proizvoda, kaže Amarildo Mulić, direktor JP Nacionalni park Una. Pored toga, trebalo bi uslijediti i potpisivanje sporazuma Uprave ŽFBiH sa Hrvatskim željeznicama i nadležnim tijelima RH o definiranju liberalnijeg prometa Unskom prugom kroz teritoriju Hrvatske. Gradonačelnik Bihaća Emdžad Galijašević je istakao kako je Gradska uprava prošle godine za sufinansiranje voza, osigurala 20.000 KM.

– Mi ćemo sigurno učestvovati u sufinansiranju tog turističkog voza u kapacitetu u kojem Grad Bihać to može. To neće biti manji iznos od sadašnjeg. Može biti samo veći. Najbitnije je da poboljšamo našu turističku ponudu i uvođenjem turističkog voza, kaže gradonačelnik Galijašević. Podršku uvođenju turističkog voza u ime Uprave ŽFBiH, izrazio je Mirsad Hasković, izvršni direktor za poslove željezničkog operatora.

– Nadam se da je ovo prvi korak ka pokretanju Unske pruge mada će ih trebati još mnogo. Svakako, ovo je jedan od pozitivnih pomaka kojeg mi u Željeznicama čekamo s nestrpljenjem. Prvi put je neko s nivoa Općine i Kantona, Turističke zajednice i Nacionalnog parka izrazio svoju spremnost da sufinansira ovaj turistički voz-kaže Hasković. Mehmed Brkić, predstavnik Federalnoga ministarstva prometa i komunikacija podsjetio je na uspješan projekat turističkog voza „Banovički Čiro“ čija bi pozitivna iskustva trebalo primijeniti i na Unskoj pruzi.

– Mi ćemo se direktno uključiti da pratimo sve ove aktivnosti i da obezbijedimo sve potrebne dozvole za čije je izdavanje nadležan Regulatorni odbor Željeznica Federacije BiH s kojim imamo zavidnu saradnju. Apsolutno, ništa nije upitno, kaže Brkić. Sudeći po svemu onome što se moglo čuti na ovom sastanku, turistički voz Unskom prugom od Bihaća do Martin Broda, redovno bi mogao saobraćati već od aprila naredne godine.

PP Mostar

Sanacija u stanici Ovčari

Poslovno Područje Mostar je iz vlastitih sredstava uspjelo sanirati objekat pružnog odreda u stanici Ovčari koji se od rata pa na ovamo nalazio u jako lošem stanju. Izvršeno je saniranje krova, fasade, otvora, unutrašnjih maltera te je ubačena i nova peč na čvrsto gorivo.

Ovim radovima se od jednog zapuštenog objekta dobio objekat koji pruža normalne uslove za smještaj i rad ZOP-ovim radnicima na ovom dijelu pruge. Mi znamo da je ovo samo kap u moru potreba naših radnika koji rade na terenu, ali naše mogućnosti i okolnosti nam ne dozvoljavaju više.

Željezničko-putni prelazi

Nepažnja uzrok nesreća

U sklopu projekta povećanja nivoa osiguranja na željezničko-putnim prelazima (PP) na dionici pruge Sarajevo-Zenica, krajem oktobra 2014. pušten je u probni rad modernizirani PP-22 Rajlovac, na kojem je ugrađen i video nadzor. Radove nad novim osiguranjem željezničko-putnog prelaza izvodila je firma Thales, a podizvođač radova je firma Genel iz Mostara. Na području Kantona Sarajevo još su 13 PP-a osigurana saobraćajnim znakovima i trokutom preglednosti. U protekloj godini ŽFBiH su u rad pustile četiri nova uređaja za osiguranje na PP-ima (sa svjetlosno-zvučnom signalizacijom i polubranicama), što je najviši stupanj zaštite na PP-u). ŽFBiH očekuju da će novi uređaji povećati nivo sigurnosti prelaženja preko pruge, iako podaci pokazuju da je u 99 posto slučajeva uzrok nesreće na PP-ima i dalje nesmotrenost vozača cestovnih vozila, motociklista ili pješaka koji neoprezno prelaze prugu i ne poštuju signalizaciju. Dosadašnja međunarodna praksa pokazala je da je najučinkovitiji način promjene ponašanja i smanjivanja broja nesreća i nezgoda na PP-ima obučavanje sudionika u saobraćaju, naglašavanje rizika i upozoravanje na potencijalne posljedice nepoštivanja osnovnih saobraćajnih pravila. Problem na koji ŽFBiH ukazuju je to što ni spuštene polubranice nisu dovoljna zaštita za nesavjesne vozače koji „voze slalom“ između spuštenih polubranika, te na taj način ugrožavaju svoje živote i živote drugih sudionika u saobraćaju, a ŽFBiH izazivaju štetu. Naime, u trenutku loma polubranika uređaj postaje neispravan i potrebno je određeno vrijeme za njegov popravak.

Konferencija u Makedoniji

Razvoj evropsko-balkanskih željezničkih koridora

Regionalna konferencija pod nazivom Razvoj evropsko-balkanskih željezničkih koridora održana je 26. i 27. novembra tekuće godine u Ohridu. Glavni cilj konferencije bio je dostizanje interoperabilnosti nacionalnog željezničkog sistema sa željezničkim sistemom u okviru Evropske unije.

Konferenciju je otvorio ministar saobraćaja i veza Republike Makedonije mr. Mile Janakieski, a učesnici konferencije bili su generalni direktori svih željezničkih kompanija iz regiona. Posebnu pažnju učesnika privuklo je izlaganje predsjednika Uprave-generalnog direktora Željeznica Federacije BiH mr. sci. Nijaza Puzića na temu: Željeznički koridori u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Teme konferencije bile su usmjerene prema rješavanju problema vezanih za sigurnost željezničkog saobraćaja, optimizaciju željezničke infrastrukture i poboljšanje kvalitete usluga prevoza, koji će dovesti do stimulacije stabilnog privrednog rasta i društvenog razvoja unutar svake zemlje i regije.

Istaknuto je da je potrebno raditi na povećanju konkurentskih prednosti na tržištu transporta kroz poboljšanje kvalitete željezničkih usluga. Raspravljalo se i o potrebi smanjivanja štetnih učinaka na okoliš i biološku raznolikost kao i očuvanje biološke raznolikosti tokom eksploatacije željezničke pruge, te o korištenju novih tehnologija i materijala, kako bi se smanjila buka i vibracije tokom kretanja vozova i izgradila zaštita od buke.

Konferencija je bila uspješna, iskustva su razmijenjena i učinjen je korak ka interoperabilnosti nacionalnog željezničkog sistema sa željezničkim sistemom u okviru Evropske unije.

Zapažena prezentacija Predsjednika Uprave ŽFBiH

COLPOFER

Sastanak Radne grupe za bezbjednost na Koridoru X

Sastanak COLPOFER-ove radne grupe za bezbjednost na panevropskom Koridoru X održan je 07. 11. 2014. godine u Beogradu u organizaciji Željeznica Srbije. Radnu grupu čine zaštitarske službe željeznica Austrije, Mađarske, Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Srbije. Osnovna tema sastanka bila je sigurnosna situacija na Koridoru X i saradnja sa nacionalnim policijama. Učesnici su prezentirali sigurnosnu situaciju na svom području, razmijenili informacije o krađama metala i kablova, štetama nanesenim nacionalnim željeznicama i predložili mjere za suzbijanje i smanjenje kriminaliteta.

Veliki napredak u tehničkoj opremljenosti napravile su Slovenske željeznice primjenom sistema „SelectaDNA“. Radi se o forenzičkom označavanju imovine, ostavljanju otisaka na osobama koje ih krađu i detekciji.

Sistem SelectaDNA uključuje proizvode (paste, sprejevi...) sa jedinstvenim DNK kodom koji jednoznačno označava objekte, a samim tim i kriminalce. Kodovi se pohranjuju u policiji i registru kodova sa jednostavnom sistemom detekcije. Primjenom ovog sistema broj krađa na Slovenskim željeznicama se smanjio 70%.

Na sastanku je podržan strateški dokument o krađi metala kojeg je uradila Zajednica evropskih željeznica i infrastrukturnih kompanija (CER), koji upozorava da kriminalne radnje krađe metala podrivaju sposobnost željeznice da bude održivi vid transporta, negativno utiču na razvoj željezničkog poslovanja i utiče na gubitak povjerenja putnika i korisnika usluga u željeznici.

Na ovaj način CER poziva Evropsku komisiju da se uvjeri da je Direktiva 2008/98/EC o otpadu adekvatno primjenjena od strane zemalja članica, da donese amandmane na Direktivu ili da predloži novu evropsku legislativu koja bi obavezala zemlje članice da uvedu obavezno licenciranje trgovine otpadom, registraciju kapaciteta trgovaca metalnim otpadom, provjeru identiteta prodavaca i dobavljača, redovno vođenje evidencije i obavezan policijski registar trgovine metalnim otpadom.

Nadzor nad primjenom propisa

Preventivno djelovanje omogućava veću sigurnost u saobraćaju

Bezbjednost je osnovni i ključni faktor za pravilno funkcionisanje svake željeznice. Svaki segment željeznice regulisan je propisima, a njihovu primjenu nadzire Unutrašnja kontrola ŽFBiH, koja broji 10 vrijednih zaposlenika. S obzirom na to da posao obuhvata različite oblasti, neophodno je imati kvalitetne kontrolore koji su u svom segmentu stručnjaci. To su ljudi iz građevinske, saobraćajne, mašinske, elektrotehničke, ekonomske, pravne struke kao i ljudi zaduženi za kontrolu željezničkog osoblja, imovine, kontrolu rada revizora, konduktera vozova i putničkih blagajni.

Cilj Unutrašnje kontrole je obezbijediti sigurno odvijanje saobraćaja i vršiti maksimalnu kontrolu rada. Kako bi se ostvario što bolji rezultat potrebno je odgovarajuće pojačanje.

-Imamo samo jednog čovjeka u službi koji pokriva kontrolu saobraćajnih poslova koja se dijeli na poslove željezničke infrastrukture i poslove željezničkog operatora. To je veoma složen posao. Radim na tome da ovaj segment Unutrašnje kontrole dobije adekvatno pojačanje kako bi kvalitetnije i produktivnije radili - rekao je Davor Ahmetović, direktor Unutrašnje kontrole.

Novi segment Unutrašnje kontrole su kontrolori rada revizora, konduktera vozova i putničkih blagajni čiji je osnovni zadatak pojačanje kontrole naplate karata kao i kontrola pružanja svih usluga u prevozu putnika.

Rad kontrolora je terenski posao i sastoji se od edukativnog, preventivnog i represivnog faktora. Kada ovi zaposlenici, prepoznatljivi po odijelu i službenoj legitimaciji idu na teren, oni to ponekad čine iz edukativnih razloga, kako bi ukazali na nepravilnosti željezničkog sistema. Ukoliko se uoči neki nedostatak u željeznici, ljudi iz Unutrašnje kontrole dužni su predočiti problem odgovornoj osobi tog područja. Rezultat toga je rješavanje nedostataka timskim radom.

-Suština posla kontrolora ne sastoji se samo u kažnjavanju, nego i u ukazivanju na razne nedostatke i nepravilnosti. Preventivno djelovanje naših ljudi omogućava veću sigurnost u željeznici - istaknuo je Ahmetović.

Ukoliko dolazi do čestog ukazivanja na isti problem, Unutrašnja kontrola poduzima represivne mjere, tj. pokreće disciplinski postupak

Kontrolori mogu obavljati svoj posao najavljeni ili nenajavljeni. Ukoliko postoje sumnje da prije svega izvršno željezničko osoblje nepravilno radi, da je pod uticajem alkohola ili drugog opojnog sredstva, takve kontrole dešavaju se nenajavljeni. U tom slučaju zaposlenik se odmah odstranjuje sa radnog mjesta, obavještava se njegov nadređeni i pokreće se disciplinski postupak. S obzirom na to da željeznica kao i željeznički saobraćaj moraju funkcionisati, traži se odgovarajuća zamjena za osobu koja se ponašala nepropisno.

Ukoliko se na pruzi desi vanredni događaj sa težim posljedicama, gdje voz ili lokomotiva dođu u dodir sa vozilom ili trećim licem, pored naših kontrolora dolaze i organi MUP-a. Policija odmah utvrđuje da li je mašinovođa pod uticajem alkohola, kao i to da li je postupao u skladu sa propisima. U skoro svim slučajevima krivci za takva dešavanja su treća lica koja nezakonito i neoprezno prelaze ili se kreću prugom.

Džemal Buljubašić, Davor Ahmetović, Senad Redžepagić, Seno Hadžajlić i Samed Spiljak

S obzirom na to da je na pruzi ŽFBiH prisutan veliki broj krađa, Unutrašnja kontrola u bliskoj je saradnji sa Službom za zaštitu imovine lica, koja sa minimalnim brojem zaposlenika u odnosu na dužinu pruge pokušava rješavati te probleme.

-Najčešće se krađe dese na kontaknoj mreži i na starim vagonima koji se nalaze u stanici. Naša dužnost je da svako otuđenje prijavimo organima MUP-a koji dalje poduzimaju odgovarajuće mjere - rekao je Džemal Buljubašić, zamjenik direktora Unutrašnje kontrole.

Unutrašnja kontrola na terenu je ponekad kao moralna podrška, što se izrazito osjetilo za vrijeme ovogodišnjih poplava. Uočivši željezničke radnike na pruzi koji saniraju velike štete nastale uslijed vremenskih nepogoda, oni su obezbijedili sokove, kiselu vodu, kao i sendviče, pa makar na takav način pokazali jedno „hvala“ prema zaposlenicima željeznice koji su se maksimalno odazvali u teškim trenucima u kojima se nalazila željeznica.

Izveštaj I-IX

Željeznice Federacije BiH pretrpjele su velike materijalne štete uslijed elementarnih nepogoda koje su zahvatile Bosnu i Hercegovinu u maju i avgustu tekuće godine. Procijenjena šteta na željezničkim postrojenjima i objektima, angažovanje radne snage, teških građevinskih mašina (bageri, rovokopači i kamioni) i materijala koji je korišten za sanaciju štete kao i neostvaren rad i prihod uslijed nemogućnosti obavljanja prevoza, iznosi 9.880.814 KM, a to je za 8.186.900 KM više u odnosu na prethodnu godinu. Prekid saobraćaja u prvih devet mjeseci 2014. godine trajao je ukupno 54.774 minute. U regijama Zenica i Tuzla zabilježeni su najduži zastoji jer su navedena područja bila najsnažnije pogođena elementarnim nepogodama. U 2013. godini prekid željezničkog saobraćaja bio je značajno kraći, ukupno 26.713 minuta. Uslijed nepažnje trećih lica, od početka 2014. godine, usmrćeno je pet osoba, a dvije osobe su teže povrijeđene. Materijalna šteta prouzrokovana otuđenjem, oštećenjem i uništenjem od strane trećih lica u prvih devet mjeseci 2014. godine niža je za 50% u odnosu na prethodnu godinu, a iznosi ukupno 764.542 KM.

Munir Oputa, čuvar pruge na dionici Pazarić - Raštelica

Ne bojim se životinje, već voza

Munir Oputa poznaje kao svoj džep svaki kamen na pruzi Pazarić-Raštelica, preciznije, na dionici od 24+600 km do 36+900 km. To nije nikakvo čudo, jer svaki dan prolazi tom dionicom laganim korakom, pažljivo zagledajući u šine, pragove, šarafe, kontaktnu mrežu...

Munir je čuvar pruge u Željeznicama FBiH RJ ZOP Infrastruktura Sarajevo od 1999. godine. Prije nego što će, te godine, položiti stručni ispit za čuvara pruge, radio je od 1985. godine kao pružni radnik i upoznao gotovo sve faze izgradnje pružnog kolosijeka što mu je izoštrilo oko, ali i sluh, te kada niko drugi

Munir Oputa pored tunela u kojem je spriječio nesreću

ne bi ni naslutio, on čuje dolazak voza dvadesetak minuta prije nego što se pojavi.

Zatičemo ga ispred Željezničke stanice Raštelica. Obučen u prepoznatljivu željezničku uniformu sa amblemom, sa kožnom torbicom preko ramena i teget šapkom, razgovara sa kolegom Enisom Šarićem, otpravnikom vozova. Pitamo ga ima li uz sebe nešto čime bi rastjerao čopor divljih pasa, ili neke druge životinje, ukoliko bi naišao na njih tokom svakodnevnih 12,5 kilometara duge ophodnje.

-Ma važno je da ima dobre cipele da može dobro potrčati - kaže njegov kolega Enis, dodajući da koliko god dobiju cipela - malo je, jer ih brzo podere pružni tucanik.

Munir se smješka, zavlaci ruku u torbu i poput kakvog blaga, vadi iz nje knjigu čuvara pruge.

-Ova knjiga je važna. Svako jutro, otpravnik vozova upiše mi u nju red vožnje, šta je otkazano, šta se vozi. Ja u nju upisujem sve što sam uočio. Od završetka šarafa, deformacije kolosijeka, puknuća šine, pojave odrona, otuđenja tegova za zatezanje kontaktne mreže. Po završetku smjene, knjigu dajem na uvid otpravniku vozova tako da je u njoj sadržana jasna evidencija svega šta je uočeno i urađeno - kaže Munir, vraća knjigu u torbu i iz nje vadi crvenu zastavu.

Odmotava je i objašnjava.

- Kad je sve u redu i nailazi voz, ja stanem u stav mirno i podignem zastavu. Tako signaliziram mašinovođi da može sigurno nastaviti vožnju. Međutim, kad uočim odron na pruzi, pad kontaktne mreže ili nešto drugo što bi moglo ugroziti živote, trčim do najbližeg induktorskog telefona i javljam otpravniku vozova šta sam uočio. Kasnije obavještavam šefa radne jedinice koji

dolazi sa interventnom ekipom. Ako nema induktorskog telefona u blizini, onda trčim na zaustavni put od nekih 700 do 1000 metara, idem na onu stranu odakle mi dolazi voz i okrećem zastavicu ukруг. Taj signal znači stoj i mašinovođa mora stati - objašnjava Munir.

Tokom skoro 15 godina rada kao čuvara pruge, Munir se dobro natrčao od induktorskih telefona do zaustavnih puteva. Dok Enis komentariše da je zbog toga Munir u dobroj liniji, naš čuvar pruge vadi iz torbe pištaljku.

-Ona mi služi da dam mašinovođi signal da može pokrenuti voz, ali i da rastjeram neke životinje ako se nađu na pruzi. Nikad se još nisam sreo sa ljudima koji krađu željezničku imovinu, ali vjerujem da bi ih zvuk pištaljke omeo i barem na trenutak obeshrabrio u tome - kaže Munir, vraća pištaljku i vadi iz torbe metar. On mu služi za mjerenje puknuća šine i širinu kolosijeka. Taman kad smo pomislili da u torbu ne može više stati ni šibica, Munir vadi ogroman ključ dimenzija 41-36.

-On služi za zavrtnje trifona. Kad primijetim da je neki od tih šarafa labav, dobro ga zavrtnem. Nažalost, ti se šarafi mnogo krađu i prodaju na otpadu. Otpadima bi trebalo zabraniti da otkupljuju bilo šta od željezničke imovine. Kod koga god da se nađu tegovi za zatezanje kontaktne mreže, kablovi ili bilo šta drugo što je naše, odmah mu treba zatvoriti otpad! Puno ljudi može nastradati zbog takvih krađa i tu Država i Zakon moraju reći svoje.

Munir vraća ogromni ključ. Iz torbice koja kao da nema dna, vadi četvrtastu bateriju. Ona mu osvjetljava put kad prolazi kroz tunele. Odnosno, osvjetljava mu prugu, pragove, šarafe, kontaktnu mrežu, hidroizolaciju tunela. A dionicom kojom svakodnevno prolazi, nalazi se njih pet.

-Najduži je tunel Osenik između Pazarića i Tarčina. Dugačak je 1880 metara. Tu posebno treba biti oprezan. Nisam jednom trčao u nišu u tunelu da se sklonim. To su udubljenja koja se nalaze na svakih 50 metara i sa lijeve i sa desne strane. Iako imam red vožnje i znam kad koji voz nailazi, najbolje sam svjestan da dolazi kad se nabije zrak u tunelu, začepi se uši i znam da odmah moram trčati u nišu.

Dok laganim korakom idemo prema tunelu 10, prvom od željezničke stanice Raštelica prema Bradini, Munir iz plastične flaše vadi nekakvu smjesu i drvenim štapom maže rub šine.

-To je grafitna mast koja sprečava habanje šine. Produžava joj vijek trajanja - pokazuje na šinu na kojoj samo iskusno oko može vidjeti da je dijelom otanjila. U tunelu 10 pokazuje na hidroizolaciju koja se početkom oktobra počela odvajati od podloge. Munir je to na vrijeme uočio i opasnost je otklonjena.

I tako dan za danom, Munir vrši ophodnju. I baš kao što svaki čovjek najbolje poznaje ono što voli, iz svake njegove kretnje i riječi, vidi se koliko poznaje i voli prugu. Jedino je teško kad su ekstremne temperature, zimi kad sve smrzne ili ljeti kad su ogromne vrućine. Tad se na pruzi pojave poskoci i Munir ih ubija drvenim štapom.

-Nije me strah ni zmije niti bilo koje druge životinje. Jedino me strah voza. Ako čovjek podleti pod voz, tu nema pomoći. Zato se niko ko nije stručno obučen ne treba kretati prugom - kaže vrlo ozbiljan dobar čuvar pruge Munir Oputa.

Prikupljen novac za pomoć kolegama stradalim usljed poplava

Željezničarima vraćen osmijeh na lice

Nesebični radnici Željeznica Federacije Bosne i Hercegovine učestvovali su u akciji prikupljanja finansijskih sredstava u cilju pomoći kolegama čija je imovina oštećena ovogodišnjim poplavama i na taj način im vratili osmijeh na lice.

Zahvaljujući željezničarima velikog srca prikupljeno je 19.724 KM za sanaciju i obnovu imovine naših vrijednih radnika koji su platili visoku cijenu usljed elementarnih nepogoda.

Komisija za utvrđivanje stepena oštećenja stambenih objekata ugroženih uposlenika, formirana od strane predstavnika svih sindikata, obilazila je u oktobru 2014. godine naše radnike kako bi procijenila štete načinjene nad njihovom imovinom. Prikupljena finansijska sredstva raspoređivala su se prema stepenu oštećenja.

Novčanu pomoć za ublažavanje posljedica usljed elementarnih nepogoda dobilo je 48 uposlenika ŽFBiH. Najveći dio finansijskih sredstava raspoređeno je kolegama u Maglaju, Topčić Polju, kao i Zenici.

Sindikati su izrazili veliku zahvalnost predsjedniku Uprave- generalnom direktoru Nijazu Puziću na ustupljenom automobilu za ovaj humani čin, kao i vozaču Muhedinu Rajkiću Dini koji je nesebično, svojim angažmanom, podržavao akciju.

Pomoć dijeljena po stepenu oštećenja

Komisija za utvrđivanje stepena oštećenja stambenih objekata ugroženih uposlenika sastavljena od predstavnika svih sindikata ŽFBiH podijelila je pomoć na sljedeći način:

- željezničari čiji su stambeni objekti totalno uništeni i čije su porodice, u većini slučajeva, iseljene iz stambenih objekata, dobili su po 1.000 KM;

-željezničari čiji su stambeni objekti djelimično osposobljeni vlastitim sredstvima, odnosno, djelimično uslovni za stanovanje, dobili su po 700 KM;

-željezničari čiji su stambeni objekti uslovni za život, ali su oštećenja vidna (velike pukotine, nagnuta kuća, poplavljena prizemlja itd) dobili su po 250 KM i

-željezničari čiji su stambeni objekti sporadično oštećeni i zahtijevaju ulaganja dobili su po 150 KM.

